

Hristos je Gospod - Jahve

Značenje i implikacije Hristovog Božanstva na shvatanje Njegove ličnosti

Slavoljub Vulicevic jvulevic@gmail.com

Božanstvo Isusa Hrista je od neprocenjivog značenja u shvatanju Hristove službe, Njegovog mesijanstva, dela otkupljenja i plana spasenja uopšteno. Dok se većina hrišćana slaže da je Hristova priroda drugačija od naše čovečije i da u nekom smislu Isus Hristos jeste božanska osoba, još uvek postoji dosta razlika u shvatanju te božanske prirode Isusa Hrista. Ovde ćemo pokušati da vidimo šta Biblija kaže o Isusu Hristu i šta sam Hristos kaže o sebi, naročito u vezi Božjeg imena Jahve (ili Jehova kako ga neki hrišćani izgovaraju).

Sadržaj:

Koncept imena u biblijskoj misli	3
Značenje imena Jahve	4
Isus i Njegova imena	4
Da li Isus Hristos sebe naziva Jahve?	5
Isus Hristos tvrdi da je „Ja sam“ – „Jahve“	5
Isus Hristos tvrdi da je jedno s Bogom – „ehad“	6
Isus Hristos tvrdi da je On Gospod (Jahve) Starog zaveta koga su ljudi čuli i videli	7
Značaj Hristovih izjava o svom Božanstvu	8
Apostolska crkva i Hristos kao Jahve	10
Apostol Pavle i Hristos kao Jahve	10
1. Korinćanima 8:6 – Da li postoji razlika između Očevog i Hristovog Božanstva?	10
1. Korinćanima 10. glava – ključ razumevanja Pavlovog shvatanja Hrista kao Jahve	11
Svedočanstvo cele Biblije da je Isus Hristos Jahve	12
Jahve je jedini Spasitelj	13
Jahve je Svetlost	13
Jahve je „kamen spoticanja“ i „stena sablazni“	14
Jahve je Sudija svetu	14
Jahve je „Pastir“	14
Jahve je jedini Tvorac	15

Jahve je sve stvorio za sebe	15
Jahve je večan	15
Jahve je jedini „Prvi i Poslednji“	15
Jahve je jedini „Car nad carevima i Gospod nad gospodarima“	16
Zaključak	16
Dodatak - Svedočanstvo Elene Vajt da je Isus Hristos Jahve	17

Koncept imena u biblijskoj misli

Za naše shvatanje ime je način kako se ljudi identificiraju i razlikuju jedni od drugih. Znati nečije ime i prezime je način kako možemo da pronađemo određenu osobu. Međutim, i u našem konceptu, ime je povezano mnogo više nego samo sa identifikacijom. U jednom proširenom smislu, ime može da označava karakteristike nekoga, nečiju reputaciju. Pa tako, nije uopšte čudno da kažemo da neko ima „dobro ime“ ili „loše ime“, što bi označavalo način na koji je nečija reputacija ocenjena.

Biblijski koncept imena, naročito kada govorimo o Bogu i Božjim mnogim imenima, je upravo ovaj drugi koncept vezan za ime. Kroz Božja imena Biblija izražava Božji karakter, Njegove osobine i Njegove atribute. Znati Božje ime i prizivati ga na određeni način je više nego identificirati Boga među mnoštvom drugih bogova, jer Bog je samo jedan. Znati Božje ime znači upoznati njegov karakter.

Ovaj koncept imena u Bibliji nije samo svojstven Bogu. Njega možemo videti i kod ljudi, gde je ime značilo karakter nekoga ko je nosio određeno ime. Nije dakle strana ideja da su se ponekada menjala imena ljudi u zavisnosti od promene karaktera.

Tako na primer, imamo Avrama gde Bog menja njegovo ime i time želi da novo Avramovo ime bude odraz obećanja koje mu je Bog dao. Čitamo izveštaj iz 1. Mojsijeve 17:3-6 **„Avram pade ničice. I Gospod mu još govori i reče: Od mene evo zavjet moj s tobom da ćeš biti otac mnogim narodima. Zato se više nećeš zvati Avram, nego će ti ime biti Avraam, jer sam te učinio ocem mnogih naroda; Daću ti porodicu vrlo veliku, i načiniću od tebe narode mnoge, i carevi će izaći od tebe.“**

Ime „Avram“ je imalo značenje uzvišenog oca, dok ime Avraam ima značenje oca mnogim narodima. Avramovo novo ime koje mu je dato nije ništa više nego odraz te realnosti da je u Duhovnom smislu, Avram otac mnogih naroda.

Isti slučaj imamo i kod Jakova. Ime „Jakov“ je značilo varalica a vrlo dobro je odražavalo Jakovljev karakter, naročito u ophođenju sa njegovim bratom i ocem. To ime baš i nije bilo nešto čime se Jakov mogao ponositi. Međutim, kada se Jakov prilikom povratka iz Harana susreo sa Bogom u borbi na potoku Javoku, Bog je promenuo ime Jakovu. 1. Mojsijeva 32:28-30 **„A čovjek mu reče: kako ti je ime? A on odgovori: Jakov. Tada mu reče: otsele se nećeš zvati Jakov, nego Izrailj; jer si se junački borio i s' Bogom i s' ljudma, i odolio si. A Jakov zapita i reče: kaži mi kako je tebi ime. A on reče: što pitaš kako mi je ime? I blagoslovi ga ondje. Jakov nadjede ime onomu mjestu Fanuil; jer, veli, Boga vidjeh licem k licu, i duša se moja izbavi.“**

Novo ime je u sebi sadržalo naznaku princa kao i Božje ime El, koje je označavalo činjenicu da je imao susret sa Bogom licem k licu.

Ono što možemo da zaključimo ovde je da je ime, u ovom slučajevima i novo ime, označavalo nešto što je bilo nerazdvojivi deo te osobe. Ime nije davano samo da bi znali da identificiramo određenu osobu, nego nam to ime govori i o karakteristikama te osobe. Isto tako je važno zapaziti da je novo ime dato tek kada je određena osoba imala određeno iskustvo vezano uz sebe. Drugim rečima, čak i da Bog nije

promenuo ime, na primer Jakovu, Jakov bi još uvek imao to živo iskustvo koje je imao sa Bogom. Ljudi su mogli da znaju da je Jakov sada nazvan Izrael, ali čak i da nisu znali, Jakov je bio Izrael ne samo zato što je neko dao to ime, nego zato što on jeste taj čovek koji je imao to određeno iskustvo.

Ovaj koncept je jako važan da se shvati u kontekstu ove diskusije o Isusu Hristu i pitanju da li je On Jahve, jer biti Jahve je više nego samo imati ime koje označava identifikaciju. Jahve predstavlja naziv i ime koje je dato na osnovu onoga što neko jeste, bez obzira da li ga mi tako zvali ili ne.

Značenje imena Jahve

Ovde se nećemo upuštati u jezička i gramatička ispitivanja jevrejske reči „Jahve“ („יהוה“). Sam Bog je dao osnovno značenje ovog imena kada se javio Mojsiju u gorućem žbunu. 2 Mojsijeva 3: 13-16 „**A Mojsije reče Bogu: evo, kad otidem k sinovima Izrailjevijem, pa im rečem: Bog otaca vaših posla me k vama, ako mi reku: kako mu je ime? šta ću im kazati? A Gospod reče Mojsiju: ja sam onaj što jest. I reče: tako ćeš kazati sinovima Izrailjevijem: koji jest, on me posla k vama. I opet reče Bog Mojsiju: ovako kaži sinovima Izrailjevijem: Gospod (Jahve) Bog otaca vaših, Bog Avramov, Bog Isakov i Bog Jakovljevi posla me k vama; to je ime moje do vijeka, i to je spomen moj od koljena na koljeno. Idi, i skupi starješine Izrailjske, pa im reci: Gospod (Jahve) Bog otaca vaših javi mi se, Bog Avramov, Isakov i Jakovljevi, govoreći: doista obidoh vas, i vidjeh kako vam je u Misiru.**“

Ono što jasno stoji iz ovog teksta je da Božje ime označava njegovo večno postojanje i egzistenciju. Bog Jahve je onaj koji je bio, koji jeste i koji će uvek biti. Bog Jahve je oduvek i zauvek. Bilo da mi izražavamo to ime ili ne, bilo da neko poznaje to ime ili ne, ostaje činjenica da je biblijski Bog večni Bog, da uvek jeste i da nikada nije bilo vremena kada Bog nije bio Jahve, tj. kada nije postojao.

Isus i Njegova imena

Nije čudo da kada govorimo o imenima Isusa Hrista, bez obzira da li se radi o imenu „Isus“ ili imenu „Hristos“, neminovno dolazimo do istog zaključka da su ova imena imala duboko značenje mnogo više nego jedno ime koje je dato radi identifikacije. Matej 1:21-23 **Pa će roditi sina, i nadjeni mu ime Isus; jer će on izbaviti svoj narod od grijeha njihovijeh. A ovo je sve bilo da se izvrši što je Gospod kazao preko proroka koji govori: Eto, djevojka će zatrudnjeti, i rodiće sina, i nadjenuće mu ime Emanuilo, koje će reći: s nama Bog.**

Dva imena koja su spomenuta u ovim stihovima su usko vezana za to ko je Isus Hristos i ta imena označavaju ono što on jeste. Sa druge strane, reč „Hristos“ označava „Pomazanik“ ili „Mesija“ isto tako usko vezano za suštinu onoga ko je Isus Hristos.

Da li Isus Hristos sebe naziva Jahve?

Više puta je Isus svojim izjavama izazvao reakciju Jevreja koji su ga optuživali da huli na Boga. Njihova optužba je bila da se on pravi jednak Bogu dok su oni smatrali da je on običan čovek: „... **što ti, čovjek budući, gradiš se Bog.**“ (Jovan 10:31). Iako zbog rimskog ropstva jevreji nisu imali pravo da izvršavaju smrtne kazne, mi nalazimo izveštaj gde su zbog Hristovih izjava jednakosti sa Bogom, oni bili spremni da ga kamenuju na licu mesta bez ikakvog suda. Šta je to Hristos rekao što je izazvalo takvu reakciju?

Postoje mnoge izjave koje je Hristos rekao koristeći rečenicu „**Ja sam....**“. Svaka od tih izjava na neki način otkriva Isusa Hrista kao Božanstvenu osobu:

Jovan 6:51: „Ja sam hljeb živi koji siđe s neba;“

Jovan 8:23: „Ja sam od višijeh.“

Jovan 8:12: „Ja sam vidjelo svijetu.“

Jovan 10:9: „Ja sam vrata.“

Jovan 10:11: „Ja sam pastir dobri.“

Jovan 10:36: „Ja sam sin Božij.“

Jovan 11:25: „Ja sam vaskrsenije i život.“

Jovan 14:6: „Ja sam put i istina i život.“

Jovan 15:1: „Ja sam pravi čokot.“

Svaka od ovih izjava je bila dovoljna da pobudi najveću kontraverziju među jevrejima, ali ipak najveće kontraverzije koje je Isus izazvao bile su kada je izjavljivao da je on „**Ja sam**“ što je bilo direktno korišćenje Božjeg imena Jahve.

Isus Hristos tvrdi da je „Ja sam“ – „Jahve“

Jevanđelje po Jovanu 8. glava je jako zanimljiva jer više puta Hristos za sebe kaže „**Ja sam...**“. Iako u grčkom jeziku nema ništa neobično kao i u našem jeziku da se kaže „ja sam....“ dodajući tome izjave kao što su na primer „videlo svetu“ (Jovan 8:12), ipak kada Isus kaže „**Ja sam**“ (grčki „ego eimi“, „εγω ειμι“), a iza takvog izraza ne stoji ništa, ta izjava „**Ja sam**“ uzima sasvim drugo značenje, značenje koje je sam Bog dao sebi da mu je ime „**Ja sam onaj koji jesam**“ ili skraćeno „**Ja sam**“. Ova izjava nije deo nekog objašnjenja šta je Bog, nego to postaje izjava njegove večnosti, isto ono što je izraženo u Božjem nazivu „**Jahve**“. Sam Bog za sebe kaže „**Ja sam**“ kao na primer u Isaiji Isa 43:10,11 „**Vi ste moji svjedoci, veli**

Gospod, i sluga moj kojega izabrah, da biste znali i vjerovali mi i razumjeli da sam ja; prije mene nije bilo Boga niti će poslije mene biti. Ja sam, ja sam Gospod, i osim mene nema spasitelja.“

Vrlo je važno zapaziti ovo što Bog kaže da su ljudi trebali verovati i razumjeti da je Bog „**Ja sam**“. Time su zapravo ljudi trebali shvatiti da je Bog nebeski onaj koji oduvek postoji, pre njega i posle njega nije bilo niti će biti drugog Boga. Ta Božja jedinstvenost i beskonačnost se izražavala baš u tom izrazu „**Ja sam**“

Zapazimo sada izjavu Isusa Hrista u Jovanu 8:24: **„Tako vam kazah da ćete pomrijeti u grijesima svojim; jer ako ne uzvjerujete da sam ja, pomrijećete u grijesima svojim.“** Ovo je takoreći direktan citat Isaije 43:10 gde Bog Jahve u Starom zavetu poziva ljude da veruju da „**Ja sam**“, sada, Isus Hristos ponavlja jevrejima Božje reči iz Staroga zaveta i primenjuje ih na sebe govoreći im da će izgubiti život ako ne prepoznaju da je Isus „**Ja sam**“. Drugim rečima Hristos poziva svoje slušaoce da prepoznaju velikog „**Ja sam**“ ili „**Jahve**“ iz Starog zaveta u samom Isusu Hristu. Ovo Isus opet ponavlja u Jovan 8:28: **“Isus im reče: kad podignete sina čovječijega, onda ćete doznati da sam ja, i da ništa sam od sebe ne činim; nego kako me nauči otac moj onako govorim.”** Isus ih neprestano poziva da prepoznaju „**Ja sam**“ iz Starog Zaveta u ličnosti Isusa Hrista.

Kulminacija ovog Hristovog otkrivenja kao velikog „**Ja sam**“ ili „**Jahve**“ iz Starog zaveta je u Jovanu 8:58: **„Isus im odgovori: Zaista, zaista, kažem vam: Prije nego je postao Abraham, ja sam.” (Šarićev prevod).** Nakon ove jasne izjave Hrista da je on „**Ja sam**“ ili na jevrejskom „**Jahve**“ iz Starog Zaveta, jevreji su uzeli kamenje da na licu mesta izvrše smrtnu kaznu predviđenu za ovakvu hulu na Boga.

Pred sam kraj Hristovog života, u svom poslednjem obraćanju učenicima pre raspeća, Isus Hristos još jednom upećuje ovu istinu svojim učenicima i poziva ih da prepoznaju u njemu da je On „**Ja sam**“ u Jovanu 13:19 on kaže: **„Sad vam kažem prije nego se zbude, da, kad se zbude, vjerujete da sam ja.”** Očito da sada Hristos poziva i svoje učenike kao što je i ranije pozivao jevreje da veruju da je On „**Ja sam**“.

Isus Hristos tvrdi da je jedno s Bogom – „ehad“

Drugo Hristovo direktno izjednačavanje sa Bogom se nalazi u Jovanu 10. glavi. Za jevreje suština njihovog verovanja u monoteizam je izražena u poznatoj „**Šema Izrael**“ („**Čuj Izraelu**“) zapisanom u 5. Mojsijeve 6:4: **„Čuj, Izrailju: Gospod je Bog naš jedini Gospod.“** Ovde se za reč „jedini“ koristi jevrejska reč „ehad“ koja označava jedinstvo – „jedan“ kao što je Bog rekao čoveku i ženi da će postati „jedno“ telo. Bog kao „ehad“ je bio temelj jevrejske vere u nebeskog Boga.

Isus Hristos je prepoznao ovu Izjavu iz starog zaveta kao osnovu vere u jedinoga Boga i kao prvu zapovest koju treba poštovati. Marko 12:29: **„A Isus odgovori mu: prva je zapovijest od sviju: čuj Izrailju, Gospod je Bog naš Gospod jedini;“** Ovo je direktan citat iz Starog zaveta i oni koji su čuli ovu Hristovu izjavu bili su veoma zadovoljni. Čak je i književnik koji je postavio pitanje Hristu - koja je najveća

zapovest, pohvalio Isusa na odgovoru: „ **dobro, učitelju! pravo si kazao da je jedan Bog.**“ Mi znamo da je Isus pričao aramejski koji je vrlo sličan jevrejskom jeziku, i da je njegova izjava da je Bog „ehad“ bila osnova monoteističke religije koju Biblija naučava.

Međutim, ono gde je došlo do velikog problema za jevreje je kada je Bog direktno u taj Božji atribut jedinstva ili „ehad“ uvrstio i sebe. Mateju 10:30-33: „**Ja i otac jedno smo. A Jevreji opet uzeše kamenje da ga ubiju. Isus im odgovori: mnoga vam dobra djela javih od oca svojega; za koje od onijeh djela bacate kamenje na me? Odgovoriše mu Jevreji govoreći: za dobro djelo ne bacamo kamenja na te, nego za hulu na Boga, što ti, čovjek budući, gradiš se Bog.**“

Ono što je Hristos rekao je toliko bilo radikalno da su oni bili spremni da pogube Hrista na licu mesta bez ikakvog suda. Dok je prilikom izjave kao odgovor književniku da je „**Bog ehad**“ („jedan“) Isus dobio pohvale da je pravo rekao, svojom neverovatnom izjavom sada da su **On i Otac „ehad“** tj, „jedno“, Isus je prema njihovom shvatanju izjavio najveće bogohuljenje koje je iko mogao da izjavi. Iako reč „ehad“ može da označava jedinstvo više osoba, kao što vidimo da će čovek i žena prema Božjoj zapovesti postati „jedno („ehad“) telo“ ipak jevreji nikada nisu shvatali da Bog ili Božanstvo podrazumeva više nego jednu osobu. Ova Hristova izjava je bilo radikalno otkrivenje Božje množine u jedinstvu koje oni nisu bili spremni da prihvate.

Isus Hristos tvrdi da je On Gospod (Jahve) Starog zaveta koga su ljudi čuli i videli

Ne samo da je Hristos tvrdio da je Jahve, nego je govoreći o svedočanstvu Oca dao jednu za jevreje neverovatnu izjavu. Jovan 5:37 „**Pa i Otac koji me posla sam je svjedočio za mene. Niti ste glasa njegova ikada čuli niti ste lica njegova ikada vidjeli,**“ Isus ovde tvdi da jevreji u prošlosti nisu nikada čuli glas Boga Oca.

Čitajući Stari zavet, mi imamo jasne izveštaje da su ljudi čuli Jahvin glas:

4. Mojsijeva 11:25 „I Gospod (Jahve) siđe u oblaku, i govori k njemu, i uzevši od duha koji bješe na njemu metnu na onijeh sedamdeset ljudi starješina; i kad duh dođe na njih, prorokovahu, ali više nikad.“

5. Mojsijeva 4:33 „Je li kad čuo koji narod glas Božji gdje govori isred ognja, kao što si ti čuo i ostao živ?“

5. Mojsijeva 5:24-26 „I rekoste: gle, pokaza nam Gospod (Jahve) Bog naš slavu i veličinu svoju, i čusmo glas njegov isred ognja; danas vidjesmo gdje Bog govori s čovjekom, i čovjek osta živ. Pa sada zašto da pomremo? jer će nas spaliti onaj oganj veliki; ako jošte čujemo glas Gospoda Boga svojega, pomrijećemo. Jer koje je tijelo čulo glas Boga živoga gdje govori isred ognja, kao mi, i ostalo živo?“

5. Mojsijeva 18:16 „Po svemu kako si iskao od Gospoda Boga svojega na Horivu na dan sabora svojega govoreći: da više ne čujem glasa Gospoda Boga svojega i da više ne gledam ognja toga velikoga, da ne poginem.“

Osim toga, Stari Zavet jasno kaže da su ljudi videli Jahvu:

1. Mojsijeva 32:30 „I Jakov nadjede ime onomu mjestu Fanuil; jer, veli, Boga vidjeh licem k licu, i duša se moja izbavi.“

2. Mojsijeva 24:10 „I vidješe Boga Izrailjeva, i pod nogama njegovijem kao djelo od kamena safira i kao nebo kad je vedro.“

Sudije 13:22 „I reče Manoj: ženi svojoj: zacijelo ćemo umrijeti, jer vidjesmo Boga.“

Isaija 6:5 „I rekoh: jaoh meni! pogiboh, jer sam čovjek nečistijeh usana, i živim usred naroda nečistijeh usana, jer cara Gospoda (Jahve) nad vojskama vidjeh svojim očima.“

Imajući u vidu sva ova javljanja Gospoda (Jahve) u Starom zavetu, kako to onda da je Isus Hristos rekao da Jevreji nisu niti videli niti čuli glas Boga Oca? Jovan 1:18 izražava ovu istu ideju: **„Boga niko nije vidio nikad: jedinorodni sin koji je u naručju očinom, on ga javi.“**

Ono što je zapravo Isus rekao Jevrejima, i što je bila šokantna vest za njih, je da je Jahve i Bog koji se javljao ljudima u Starom zavetu bio niko drugi nego On sam, Isus Hristos. Nije Bog Otac govorio sa ljudima u Starom Zavetu niti je iko video Boga Oca, nego je to bio Jahve Isus Hristos.

Konačno, nakon te izjave, Isus Hristos daje još jednu za njih neverovatnu izjavu, tvrdeći da je On onaj o kome je govorio Stari Zavet. **Jovan 5:39 „Pregledajte pisma, jer vi mislite da imate u njima život vječni; i ona svjedoče za mene.“** Kada se ovaj stih poveže sa prethodnim gde Isus izjavljuje da oni nisu čuli glas Boga Oca niti su ga videli, ostaje da se zaključi da je Gospod (Jahve) Bog, koji se javljao jevrejima u Starom zavetu bio Isus Hristos.

Drugim rečima, očito je da su Hristove reči da Pismo (Stari Zavet) govori o Njemu, tačne ne samo u tome da je budući Mesija spomenut ovde ili onde u Starom zavetu, nego i u tome da je On zapravo glavna ličnost Starog kao i Novog zaveta. Hristos je bio taj koji se javljao ljudima u Starom Zavetu a ne Bog Otac. On je bio taj koji je za sebe rekao da je **Jahve – „Ja sam koji jesam.“**

Apostol Pavle potvrđuje verovanje prve hrišćanske crkve da Boga Oca niko nikada nije video: **„Koji sam ima besmrtnost, i živi u svjetlosti kojoj se ne može pristupiti, kojega niko od ljudi nije vidio, niti može vidjeti, kojemu čast i država vječna. Amin.“ (1. Timotiju 6:16).**

Značaj Hristovih izjava o svom Božanstvu

Šta je ovo Hristovo izjednačavanje sa Bogom iz Staroga Zaveta značilo? Nema sumnje da je to bio jedan od glavnih razloga zašto su jevreji progonili Isusa Hrista. Od početka je bio optužen kao na primer u Jovanu 5:18 **„I zato još više gledahu Jevreji da ga ubiju što ... gradaše se jednak Bogu.“** Njegovo Božanstvo je bilo glavni razlog što je predat da se osudi na smrt: **„Odgovoriše mu Jevreji: mi imamo zakon i po zakonu našem valja da umre, jer načini sebe sinom Božijim.“ (Jovan 19:7).** Hristova tvrdnja

da je Sin Božji za njih je bila bogohula jer ga je stavljala u isti rang sa Bogom: „**Kako vi govorite onome kojega otac posveti i posla na svijet: hulu na Boga govoriš, što rekoh: ja sam sin Božij?“ (Jovan 10:36).**

Sami učenici nisu mogli odmah da shvate zbog čega ih je Hristos u Jovanu 13:19 pozivao da veruju da je On „**Ja sam**“. Kako je moguće da „**Ja sam**“ iz Staroga zaveta bude u isto vreme čovek? Pitanje dvojne Hristove prirode im nije bilo shvatljivo, iako je Isus nedvosmisleno davao izjave u vezi toga, izjave koje su ga konačno i odvele na krst. Događaji koji su se odvijali odmah nakon te Hristove izjave o svom Božanstvu, smrt na krstu, nisu nikako išle u prilog toj Hristovoj tvrdnji. Ako je Hristos Jahve, kako je moguće da umre na krstu?

Međutim, vaskrsenje i pobjeda nad smrću su promenile mišljenje Hristovih sledbenika. Tomina izjava u Jovanu 20:28 je jedna od najjasnijih izjava Hristovog Božanstva od strane učenika odmah nakon vaskrsenja: „**I odgovori Toma i reče mu: Gospod moj i Bog moj.**“ Imajući na umu da je Toma pričao aramejski, ova izjava je ravna starozavetnim izrazima „**Jahve Elohim**“ ili „**Adonai Elohim**“, koji su se striktno odnosili na jedinoga Boga koga su Izraelci poznavali.

Imajući na umu što je rečeno u uvodu o značenju imena u Bibliji, možemo slobodno reći da Hristova tvrdnja da je on Jahve iz Staroga zaveta podrazumeva sve ono što to ime označava. Jahve ili „ja sam koji jesam“ ili jednostavno „Ja sam“ označava Hristovu večnost bez početka i kraja. To je Božanski atribut jedinoga Boga koga Biblija opisuje. Jednostavno rečeno, Hristos je u potpunosti Bog, sa istim atributima kao i Bog Otac, naročito kada se govori o njegovoj večnosti i beskonačnosti kao i jedinstvenosti, koje je vezano uz ime Jahve.

Sama izjava da je Hristos Bog, ali i da je Hristos Jahve, nam daje odgovore na sva pitanja u vezi Hristovog porekla i njegovog prepostojanja. Ne samo da je Hristos postojao pre svog rođenja u Vitlejemu, nego je kao onaj koji nosi ime Jahve, on isto toliko večan i beskonačan kao što je i Otac nebeski večan i beskonačan. Drugim rečima, Otac i Sin su iste večnosti i nije postojalo vreme kada je Otac postojao a Sin nije, niti kada je Sin postojao a Otac nije. Ime Jahve se koristi i za Oca i Sina, jer je to ime koje označava Božanske attribute koji pripadaju i Ocu i Sinu. Niko ko ima bilo kakav početak, nebi mogao da nosi ime Jahve, jer Jahve znači onaj koji je bez početka. Hristos je izjavljujući da je on „Ja sam“ ili „Jahve“ sam dao izjavu o tome ko je On i definirao svoje postojanje kao beskonačno, bez početka i kraja. Ovo će kasnije biti potvrđeno izjavom u Otkrivenju da je on „**Alfa i Omega, prvi i poslednji**“. Niko nije postojao pre Hrista, zato je On „**Alfa**“, niti će iko postojati a da Hristos ne postoji, zato je on „**Omega**“

U Božanskoj prirodi koju je Hristos imao, Otac i Sin su sasvim jednaki bez ikakve razlike. Isus je to nedvosmisleno rekao, i ljudi su vrlo dobro shvatili iako im je to bilo neverovatno da prihvate. U Biblijskom smislu, ako je neko Bog, On je nosioc svih Božanskih atributa koji neminovno podrazumevaju večnost i beskonačnost koji su Izraženi kroz ime Jahve. Prema starozavetnim izjavama, ne postoji Bog koji nije Jahve. **Isaija 44:6** kaže: „**Ovako govori Gospod (Jahve) car Izrailjev i izbavitelj njegov, Gospod (Jahve) nad vojskama: ja sam prvi i ja sam posljednji, i osim mene nema Boga.**“ Sve nam to govori da ako je Hristos Bog, onda je on neminovno i Jahve. To je ono što je Isus Hristos tvrdio za sebe.

Apostolska crkva i Hristos kao Jahve

Nema sumnje da je apostolska crkva prihvatila Hristovo Božanstvo. Ali, da li je to Božanstvo bilo shvaćeno kao različito od Očevog, bar u tom smislu da je u Božanskoj prirodi, Otac iznad Sina u bilo kojem aspektu? Može izgledati teško da se odgovori na ovo pitanje, naročito imajući neke izjave koje naizgled stavljaju Oca iznad Sina. Iako je nemoguće negirati da posmatrajući Isusa Hrista, nikada ne sme da se izostavi njegova ljudska priroda i njegova potčinjenost Ocu kao što je potčinjenost svakog čoveka Bogu, ipak, neki stihovi se mogu protumačiti tako kao da je Očeva pozicija iznad Sina čak i ako ne računamo na Hristovo poniženje kao ljudskog bića.

Smatram da nam shvatanje Hrista kao Jahvea iz Starog zaveta, i suština onoga što nosioc tog imena znači, daje najbolji odgovor na ovu dilemu. Niko nije viši iznad Jahvea, niti je ko bio pre Njega. Ako je Hristos Jahve, onda nam to daje odgovor na pitanje jednakosti Oca i Sina u svim pogledima Božanske prirode.

Apostol Pavle i Hristos kao Jahve

S obzirom da se Pavle više od svih drugih bavio doktrinalnim pitanjima vezanim uz stubove hrišćanske vere, za nas je značajno da shvatimo kako Pavle vidi Hrista, naročito kada ga naziva „Gospod“. Grčka reč za „Gospod“ je „Kurios“ a starozavetni tekstovi za reč „Jahve“ i „Adonai“, citirani u Novom zavetu koriste tu grčku reč „Kurios“. Reč „kurios“ se isto tako koristi sa značenjem „gospodar“ ili „gospodin“. Postavlja se pitanje u kojem smislu apostol Pavle koristi tu reč.

1. Korinćanima 8:6 – Da li postoji razlika između Očevog i Hristovog Božanstva?

Jedan od ključnih tekstova koji se koristi iz Pavlovih poslanica da se pokaže razlika između Oca i Sina čak i u samoj Božanskoj prirodi, naglašavajući da je Otac jedini Bog od koga je sve, je tekst iz **1. Korinćanima 8:6: „Ali mi imamo samo jednoga Boga oca, od kojega je sve, i mi u njemu, i jednoga Gospoda Isusa Hrista, kroz kojega je sve, i mi kroza nj.“**

Da li izjave „**Bog Otac od koga je sve**“ i „**Gospod Isus Hristos kroz koga je sve**“ pokazuju suštinsku razliku Oca i Sina, ili nam one govore o njihovom jedinstvu? Mislim da će pregled onoga kako Pavle shvata Isusa Hrista, dati odgovor na ovo pitanje.

Neposredni kontekst Pavlovog pisma je prvi korak u razumevanju ovog teksta a i najbolji način da shvatimo šta Pavle misli. Sam tekst na neki način daje podsticaj shvatanju da Pavle u tom tekstu ima na umu jedinstvo Oca i Sina a ne njihovu razliku. Naročito je to naglašeno time što koristi izjavu „**jedan**“ (jevrejski „**ehad**“) i za Oca i za Sina.

Zašto je Pavle napisao ovaj tekst? Prethodni 5. stih nam daje razlog pisanja ovog teksta: „**Jer ako i ima koji se bogovi zovu, ili na nebu ili na zemlji, kao što ima mnogo bogova i mnogo gospoda**“. Očito je dakle da Pavle piše o mnogobožskoj religiji u čijem se panteonu nalaze mnogi bogovi i gospodari. Idolske žrtve o kojima Pavle piše u ovom poglavlju su dakle zasnovane na mnogim idolima i Bogovima mnogobožskih religija.

Pa ipak, perspektiva u kojoj Pavle piše je perspektiva jevrejskog monteizma izraženog u poznatoj „Šema Izrael“ („Čuj Izraelu“) zapisanoj u 5. Mojsijeva 6:4. Četvrti stih je upravo citat tog teksta: „**A za jelo idolskih žrtava, znamo da idol nije ništa na svijetu, i da nema drugoga Boga osim jedinoga**.“ Drugim rečima, Pavle uspoređuje mnogobožski politeizam sa biblijskom naukom monoteizma. Pavle kaže da drugi imaju mnogo gospoda i bogova i idola, a mi hrišćani imamo samo jednog Boga.

Međutim, Pavle, dalje objašnjava taj monoteizam te da on podrazumeva i Boga Oca i Gospoda Isusa Hrista. Ako izbacimo Pavlov opis mnogobožske religije mnogih bogova i idola, i ostavimo samo tekst o hrišćanskom monoteizmu, onda bi taj Pavlov tekst ovako glasio od 3. do 6. stiha:

„A ako ko ljubi Boga, Bog ga je naučio... nema drugoga Boga osim jedinoga. Ali mi imamo samo jednog Boga oca, od kojega je sve, i mi u njemu, i jednog Gospoda Isusa Hrista, kroz kojega je sve, i mi kroza nj.“

Jasno je dakle iz neposrednog konteksta da Pavle ovde govori o Jednome Bogu (3. stih) i da je u daljem objašnjenju jedan Bog za nas hrišćane i monoteiste - Bog Otac i Gospod Isus Hristos (6. stih).

Svako drugačije objašnjenje bi bilo mnogobožsko objašnjenje jer bi govorilo o dva Boga, Bogu Ocu i Bogu Isusu Hristu. Međutim, Pavle je nedvosmislen, „**Nema drugog Boga osim jedinoga!**“ Bog Otac i Gospod Isus Hristos su taj jedan Bog. U suprotnom, nema nikakve logike da Pavle govori kako nemamo drugoga Boga osim Jednoga u 3. stihu, da bi samo dva stiha kasnije sam sebe pobio sa dva odvojena gospodara koje Hrišćani poštuju.

1. Korinćanima 10. glava – ključ razumevanja Pavlovog shvatanja Hrista kao Jahve

Tumačenje koje smo dali o tekstu iz 8. glave se može potvrditi dodatnim objašnjenjem toga kako Pavle shvata ko je Isus Hristos. Ako je Hristos samo gospodar koga trebamo dodatno služiti uz Oca, onda se dovodi u pitanje hrišćanski monoteizam. Ali, ako je Hristos jedini Bog, Jahve, Onaj osim koga nema drugoga Boga, onda hrišćanski monoteizam neminovno podrazumeva Jednog Boga, Oca, Sina i Svetog duha. To jedinstvo Božanstva obuhvata tri božanska lica ali je to još uvek Jedan Bog osim kojeg nema drugoga.

Pavle u 10. poglavlju 1. Korinćanima upravo objašnjava ovu hrišćansku najuzvišeniju istinu i verovanje da je Isus Hristos upravo Jahve iz Staroga zaveta. Pavle tu govori o iskustvu Izraelskog naroda u pustinji nakon izlaska iz Egipta. **1. Korinćanima 10:4: „I svi jedno piće duhovno piše; jer pijahu od duhovne stijene koja ištaše za njima: a stijena bješe Hristos.“**

Ovaj tekst nedvosmisleno stavlja Hrista kao direktnog učesnika onoga koji ih je vodio kroz pustinju. U njemu se može direktno prepoznati iskustvo opisano u **2. Mojsijeva 17:5,6**: „**A Gospod (Jahve) reče Mojsiju: prođi pred narod, i uzmi sa sobom starješine Izrailjske, i štap svoj kojim si udario vodu uzmi u ruku svoju, i idi. A ja ću stajati pred tobom ondje na stijeni na Horivu; a ti udari u stijenu, i poteći će iz nje voda da pije narod. I učini Mojsije tako pred starješinama Izrailjskim.**“ Gospod ili Jahve koji će stajati na steni iz koje će izaći voda je Isus Hristos. Isus Hristos je ta Stena. (Isus Hristos će kasnije u Novom zavetu tvrditi da on jedini može dati vodu života od koje se ne žedni.)

U stvari, ne samo da je Pavle imao u mislima ovaj događaj, nego je čitav izveštaj izlaska iz ropstva zasnovan na tome da je Jahve bio onaj koji je vodio Izraelski narod iz Egipatskog ropstva. U **5. Mojsijeva 32:3,4** je zapisana Mojsijeva pesma **Jahvi, Steni** Izraelskog naroda: „**Jer ću javljati ime Gospodnje (Jahve); veličajte Boga našega. Djelo je te stijene savršeno, jer su svi putovi njegovi pravda; Bog je vjeran, bez nepravde; pravedan je i istinit.**“

To je ono što Pavle ima na umu kada opisuje iskustvo Izraelskog naroda u pustinji, direktno povezujući Gospoda iz starozavetnog opisa sa Isusom Hristom. Hristos je Jahve, On je ta Stena koja je pratila Izraelski narod. U **1. Korinćanima 10:9,10** Kušanje Boga Jahvea u pustinji je zapravo bilo kušanje Isusa Hrista: „**Niti da kušamo Hrista, kao što neki od njih kušaše, i od zmija izgiboše. Niti da vičemo na Boga, kao neki od njih što vikaše, i izgiboše od krvnika.**“ „Kušanje“ ili „vikanje“ na Boga je isto što i „kušanje“ i „vikanje“ na Hrista. U stvari, u slučaju Izraelskog naroda, Jahve koji ih je vodio kroz pustinju je bio niko drugi do Isus Hristos.

Imajući to u vidu, možemo bolje shvatiti šta Pavle kaže u 1. Korinćanima 8. glavi kada priča o tome da nema Boga osim jednoga i onda govori o jednom Bogu Ocu i jednom Gospodu Isusu Hristu. Božansko jedinstvo je množina božanskih osoba. Sam naziv Jahve koje se primenjuje na Hrista ne dopušta bilo kakvo drugo tumačenje.

Svedočanstvo cele Biblije da je Isus Hristos Jahve

Biblijska istina je uvek takva da se jedna istina mora naći na mnogim stranicama Biblije a ne samo u jednom tekstu ili jednoj knjizi. Na taj način Biblija sama sebe najbolje tumači a i daje sigurnost u ono što Bog želi da nas nauči kroz svoje otkrivenje. Ovo je slučaj i sa Hristovim Božanstvom kao i Hristu kao onog koji se naziva Jahve. Ovde ćemo izneti samo neke stihove iz Starog Zaveta koji se odnose na Gospoda Boga Jahvea kao onoga kome jedino pripadaju određeni epiteti, da bi kasnije u Novom zavetu videli da se to primenjuje na Isusa Hrista. To ne samo da potvrđuje da je Isus Hristos Jahve, nego i to da je On glavna ličnost Starog Zaveta.

Jahve je jedini Spasitelj

Stari Zavet:

Isaija 43:2,11 „Kad pođeš preko vode, ja ću biti s tobom, ili preko rijeka, neće te potopiti; kad pođeš kroz oganj, nećeš izgorjeti i neće te plamen opaliti... Ja sam, ja sam Gospod (Jahve), i osim mene nema spasitelja.“

Osijsa 13:4 A ja sam Gospod (Jahve) Bog tvoj od zemlje Misirske, i Boga osim mene nijesi poznao, i osim mene nema ko bi spasao.

Novi Zavet:

Luka 2:11 „Jer vam se danas rodi spasitelj, koji je Hristos Gospod, u gradu Davidovu.“

Jovan 4:42 „A ženi govorahu: sad ne vjerujemo više za tvoju besjedu, jer sami čusmo i poznasmo da je ovaj zaista spasitelj svijetu, Hristos.“

Dela 4:10-12 „Da je na znanje svima vama i svemu narodu Izrailjevu da u ime Isusa Hrista Nazarećanina, kojega vi raspeste, kojega Bog podiže iz mrtvih, stoji ovaj pred vama zdrav. Ovo je kamen koji vi zidari odbaciste, a postade glava od ugla: i nema ni u jednome drugom spasenija; Jer nema drugoga imena pod nebom danoga ljudima kojijem bi se mi mogli spasti.“

Act 13:23 Od njegova sjemena podiže Bog po obećanju Izrailju spasitelja Isusa;

Tit 3:6 „Kojega izli na nas obilno kroz Isusa Hrista spasitelja našega“

Jahve je Svetlost

Stari Zavet:

Isa 60:20 „Neće više zalaziti sunce tvoje, niti će mjesec tvoj pomrčati; jer će ti Gospod (Jahve) biti vidjelo vječno, i dani žalosti tvoje svršit će se.“

Psalam 27:1 „Gospod (Jahve) je vidjelo moje i spasenje moje; koga da se bojim?“

Mihej 7:8 „... ako sjedim u mraku, Gospod (Jahve) će mi biti vidjelo.“

Novi Zavet:

Jovan 1:9 „Bješe vidjelo istinito koje obasjava svakoga čovjeka koji dolazi na svijet.“

Jovan 8:12 „Isus im pak opet reče: ja sam vidjelo svijetu: ko ide za mnom neće hoditi po tami, nego će imati vidjelo života.“

Luka 2:32 „Vidjelo, da obasja neznabošce, i slavu naroda tvojega Izrailja.“

Jahve je „kamen spoticanja“ i „stena sablazni“

Stari Zavet:

Isa 8:13,14 „Gospoda (Jahve) nad vojskama svetite; i on neka vam je strah i bojazan. I biće vam svetinja, a kamen za spoticanje i stijena za sablazan objema domovima Izrailjevijem, zamka i mreža stanovnicima Jerusalimskim.“

Novi Zavet:

1. Petrova 2:5-7 „I vi kao živo kamenje zidajte se u kuću duhovnu i sveštenstvo sveto, da se prinose prinosi duhovni, koji su Bogu povoljni, kroz Isusa Hrista. Jer u pismu stoji napisano: evo mećem u Sionu kamen krajeugalan izbrani i skupocjeni; i ko njega vjeruje neće se postidjeti. Vama dakle koji vjerujete čast je; a onima koji se protive kamen koji odbaciše zidari on posta glava od ugla, i kamen spoticanja i stijena sablazni: Na koji se i spotiču koji se protive riječi, na što su i određeni.“

Jahve je Sudija svetu

Stari Zavet:

1. Mojsijeva 18:25 „Nemoj to činiti, ni gubiti pravednika s nepravедnikom, da bude pravedniku kao i nepravедniku; nemoj; eda li sudija cijele zemlje neće suditi pravo?“

Joilo 3:12 „Neka se podignu i dođu narodi u dolinu Josafatovu; jer ću ondje sjesti da sudim svijem narodima unaokolo.“

Novi Zavet:

2. Korinćanima 5:10 „Jer nam se svima valja javiti na sudu Hristovu.“

2. Timotiju 4:1 „Zaklinjem te dakle pred Bogom i Gospodom našijem Isusom Hristom, koji će suditi živima i mrtvima,“

Jahve je „Pastir“

Stari Zavet:

Psalam 23:1 „Gospod (Jahve) je pastir moj, ništa mi neće nedostajati.“

Jezekija 34:11-13 Jer ovako veli Gospod (Adonai) Gospod (Jahve): evo me, ja ću tražiti ovce svoje i gledati ih. Kao što pastir traži stado svoje kad je kod ovaca svojih raspršanih, tako ću tražiti ovce svoje i oteću ih iz svijeh mjesta kuda se raspršaše kad bijaše oblačno i mračno. I izvešću ih iz naroda, i pokupiću ih iz zemalja, i dovešću ih u zemlju njihovu, i pašću ih na gorama Izrailjevijem pokraj potoka i po svijem mjestima naseljenijem u zemlji.

Novi Zavet:

Jovan 10:11,14 „Ja sam pastir dobri; pastir dobri dušu svoju polaže za ovce. Ja sam pastir dobri i znam svoje, i moje mene znaju.“

Otkrivenje 7:17 „Jer jagnje, koje je nasred prijestola, pašće ih, i uputiće ih na izvore žive vode; „

Jahve je jedini Tvorac

Stari Zavet:

Isaija 40:28 „Ne znaš li? nijesi li čuo da Bog vječni Gospod (Jahve), koji je stvorio krajeve zemaljske, ne sustaje niti se utruđuje? razumu njegovu nema mjere.“

Novi Zavet:

Jovan 1:3 „Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo.“

Jahve je sve stvorio za sebe

Stari Zavet:

Priče 16:4 „Gospod (Jahve) je stvorio sve sam za se, i bezbožnika za zli dan.“

Novi Zavet:

Kološanima 1:16 „Jer kroz njega bi sazdan sve što je na nebu i što je na zemlji, što se vidi i što se ne vidi, bili prijestoli ili gospodstva ili poglavarstva, ili vlasti: sve se kroza nj i za nj sazda.“

Jahve je večan

Stari Zavet:

Psa 102:24-27 „Rekoh: Bože moj! nemoj me uzeti u polovini dana mojih. Tvoje su godine od koljena do koljena. Davno si postavio zemlju, i nebesa su djelo ruku tvojih. To će proći, a ti ćeš ostati; sve će to kao haljina ovetšati, kao haljinu promijenićeš ih i promijeniće se. Ali ti si taj isti i godine tvoje neće isteći.“

Novi Zavet:

Heb 1:8,10,11 A sinu: prijestol je tvoj, Bože, va vijek vijeka; palica je pravde palica carstva tvoga. I opet: ti si, Gospode, u početku osnovao zemlju, i nebesa su djela ruku tvojih: Ona će proći, a ti ostaješ: i sva će ostarjeti kao haljina.“

Jahve je jedini „Prvi i Poslednji“

Stari Zavet:

Isaija 41:4 „Ko je uradio i učinio to? i zove naraštaje od iskona? Ja, Gospod (Jahve), prvi i posljednji, ja isti.“

Isaija 44:6 „Ovako govori Gospod (Jahve) car Izrailjev i izbavitelj njegov, Gospod (Jahve) nad vojskama: ja sam prvi i ja sam posljednji, i osim mene nema Boga.“

Isaija 48:12 „Čuj me, Jakove i Izrailju, kojega ja pozvah: ja sam prvi, ja sam i posljednji.“

Novi Zavet:

Otkrivenje 1:17 „I kad ga vidjeh, padoh k nogama njegovijem kao mrtav, i metnu desnicu svoju na me govoreći mi: ne boj se, ja sam prvi i posljednji,“

Otkrivenje 2:8 „I anđelu crkve Smiranske napiši: tako govori prvi i posljednji, koji bješe mrtav, i evo je živ.“

Otkrivenje 22:12 „Ja sam alfa i omega, početak i svršetak, prvi i posljednji.“

Jahve je jedini „Car nad carevima i Gospod nad gospodarima“

Stari Zavet:

5. Mojsijeva 10:17 „Jer je Gospod (Jahve) Bog vaš Bog nad bogovima i gospodar nad gospodarima, Bog veliki, silni i strašni, koji ne gleda ko je ko niti prima poklona;“

Psalam 136:1-3 „Slavite Gospoda (Jahve), jer je dobar; jer je do vijeka milost njegova; Slavite Boga nad bogovima; jer je do vijeka milost njegova. Slavite gospodara nad gospodarima; jer je do vijeka milost njegova;“

Novi Zavet:

Otkrivenje 17:14 „Ovi će se pobiti s jagnjetom, i jagnje će ih pobijediti, jer je gospodar nad gospodarima i car nad carevima; i koji su s njim, jesu pozvani i izabrani i vjerni.“

Otkrivenje 19:16 „I ima na haljini i na stegnu svome ime napisano: car nad carevima i gospodar nad gospodarima.“

Zaključak

Sušтина starozavetnog monoteizma je izražena u 5. Mojsijeva 6:4 „Čuj, Izrailju: **Gospod je Bog naš jedini Gospod.**“ Novozavetni monoteizam je utemeljen na istoj istini. Postoji samo jedan Bog, jedan Jahve, Jedan Gospod, jedno Božanstvo. Otac i Sin kao i Sveti Duh su taj jedan Bog. Onog trenutka kada bi se ovo jedinstvo poremetilo shvatanjem o različitoj Božanskoj prirodi Oca i Sina, to više ne bi bio monoteizam nego politeizam. U politeizmu postoje bogovi koji imaju različitu božanstvenost. Neki su bili manji bogovi, drugi viši ali u svakom slučaju, jedinstvo Božanstva o kojem naučava Biblija nije bila karakteristika tih bogova. Za razliku od biblijskog „jednog“ Boga, mnogobožacki bogovi ne samo da nisu imali jedinstvo, nego su često bili u neprijateljskim odnosima jedan prema drugom.

Ovo jedinstvo nebeskog Božanstva se takođe otkriva i u Božjem imenu Jahve. S obzirom da Božje ime podrazumeva karakter i atribute Boga, neminovno je da ako Isus Hristos tvrdi da je on Bog u bilo kojoj meri, onda je on Bog u svakom pogledu i potpuno, uključujući i sve ono što ime Jahve nosi u sebi. Bog Otac, Sin i Sveti Duh s pravom nose ime Jahve jer su oni zajednica tri lica iste večnosti, beskonačni, što je

suština imena Jahve. Ovo je i suština adventističkog verovanja broj dva koje kaže: „**Postoji jedan Bog: Otac, Sin i Sveti Duh, zajednica tri lica iste večnosti.**”

Dodatak - Svedočanstvo Elene Vajt da je Isus Hristos Jahve

Gledajući u adventističku istoriju i razvoj shvatanja Hrista i njegove Božanske prirode, Elena Vajt je imala jednu od vodećih uloga u razvoju adventističke hristologije. Presudan trenutak u tom razvoju ove istine o Isusu Hristu je svakako vest iz 1888. godine o Hristovoj pravdi što je neminovno dovelo do dubljeg proučavanja Hristove Božanske prirode.

Generalno gledano, adventistički utemeljivači su i pre te godine prihvatili Hristovo Božanstvo. Međutim, to Hristovo Božanstvo je uvek bilo drugačije prirode od Očevog Božanstva. Otac je smatran jedinim apsolutnim Bogom bez početka dok je Hristos smatran Božanstvom ali koji je imao svoj početak u rođenju od Oca. Iako se “rođenje” nije objašnjavalo, još uvek su verovali da je Hristos imao početak u literalnom rođenju od Oca. Samim time, nebeska hijerarhija Oca koji je iznad Sina u svojoj Božanskoj prirodi je primenjivan ne samo na poniženog Hrista u Njegovom utelovljenju, nego i u suštinskom smislu Hristove Božanske prirode.

Ovaj razvoj hristologije može se videti i u spisima Elene Vajt. Ona je sama pred kraj svoga života napisala da je neprestano učila o Bogu i da još uvek uči nove stvari o Njemu: „**Tokom šezdeset godina, ja sam bila u vezi sa nebeskim vesnicima, i ja sam neprestano učila u pogledu božanskih stvari...**” („**For sixty years I have been in communication with heavenly messengers, and I have been constantly learning in reference to divine things...**” **Letter 86, 1906**). Nema sumnje da se taj njen progres u Božanskim otkrivenjima može videti u mnogim istinama o kojim je pisala, kao i u ovoj o Božanstvu Isusa Hrista.

Ovde ćemo se samo usmeriti na pitanje kako je Elena Vajt videla Hristovo Božanstvo naročito u vezi Hristove tvrdnje da je On Jahve. Pregledaćemo neka shvatanja u vezi toga u knjigama Patrijarsi i proroci, Čeznja vekova kao i neke druge citate iz njenih pisama ili članaka.

Knjiga Patrijarsi i proroci je izdata 1890. godine. Iz nje nam je značajan tekst u vezi javljanja Gospoda, (Jahve) kao i Hrista u Starom Zavetu. Na više mesta Elena Vajt prepoznaje da se Isus Hristos javljao ljudima u starom zavetu i za njega u knjizi Patrijarsi i proroci koristi biblijski naziv „**anđeo zavetni**” ali ne i ime Jahve:

„Bio je to sam Hristos, „Anđeo zavjeta,” koji se otkrio Jakovu.” (It was Christ, "the Angel of the covenant," who had revealed Himself to Jacob. **PP 196**).

„Dok je jednog dana čuvao svoja stada blizu Horeba, „brda Božjeg,” Mojsije je ugledao grm u plamenu, grančice, lišće i stablo je gorjelo, ali naizgled nije izgaralo. Približio se da pogleda ovaj prekrasni prizor, kad je glas iz plamena prozvao njegovo ime. Odgovorio je drhtavim usnama: „Evo me!” Upozoren je da ne pristupa a da ne iskaže poštovanje: „Izuj obuću s nogu! Jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo... Ja sam - nastavi - Bog tvoga oca; Bog Abrahamov, Bog

Isakov, Bog Jakovljević. **Bio je to Onaj koji se, kao Anđeo zavjeta, otkrio ocima u prošlim vjekovima. „Mojsije zakloni lice: bojao se u Boga gledati.”** („Leading his flocks one day near Horeb, "the mountain of God," Moses saw a bush in flames, branches, foliage, and trunk, all burning, yet seeming not to be consumed. He drew near to view the wonderful sight, when a voice from out of the flame called him by name. With trembling lips he answered, "Here am I." He was warned not to approach irreverently: "Put off thy shoes from off thy feet; for the place whereon thou standest is holy ground. . . . I am the of thy father, the God of Abraham, the God of Isaac, and the God of Jacob." It was He who, as the Angel of the covenant, had revealed Himself to the fathers in ages past. "And Moses hid his face; for he was afraid to look upon God." PP 251)

Onda im je Jahve poslao poruku: „Šaljem, evo, svog anđela pred tobom, da te čuva na putu i dovede te u mjesto koje sam priredio. Poštuj ga i slušaj! Ne buni se protiv njega, jer vam neće opraštati prekršaje: ta moje je ime u njemu. Ako mu se budeš vjerno pokoravao i budeš vršio sve što sam naredio, ja ću biti neprijatelj tvojim neprijateljima i protivnik tvojim protivnicima.” Tokom svih izraelskih lutanja Hristos je, u stupu od oblaka i ognja, bio njihov Vođa. Premda su postojale predsluke koje su upućivale na dolazak Spasitelja, **On je takođe bio prisutni Spasitelj, koji je Mojsiju davao upute za narod i stajao pred njima kao jedini kanal blagoslova.** („The message was now given them from Jehovah: "Behold, I send an Angel before thee, to keep thee in the way, and to bring thee into the place which I have prepared. Beware of Him, and obey His voice, provoke Him not; for He will not pardon your transgressions: for My name is in Him. But if thou shalt indeed obey His voice, and do all that I speak; then I will be an enemy unto thine enemies, and an adversary unto thine adversaries." During all the wanderings of Israel, Christ, in the pillar of cloud and of fire, was their Leader. While there were types pointing to a Saviour to come, there was also a present Saviour, who gave commands to Moses for the people, and who was set forth before them as the only channel of blessing. PP 311)

„Božji Sin je bio taj koji je našim praroditeljima dao obećanje o iskupljenju. On je bio taj koji se otkrio patrijarsima. Adam, Noje, Avram, Isak, Jakov i Mojsije su shvatili jevanđelje. Oni su tražili spasenje u čovekovoј Zameni i Jamcu. Ovi sveti drevni ljudi su održavali zajednicu sa Spasiteljem koji je trebao da dođe na ovaj svet u ljudskom telu, a neki od njih su razgovarali licem k licu s Hristom i anđelima. Hristos ne samo da je bio vođa Jevreja u pustinji – Anđeo u kome je bilo ime Jahvea, i koji je zaklonjen u stubu od oblaka išao pred mnoštvom – nego je On bio taj koji je dao Izraelu zakon. Usred zastrašujuće slave na Sinaju, narod je čuo da je Hristos objavio deset propisa Zakona svoga Oca. On je bio taj koji je dao Mojsiju zakon uklesan na kamenim pločama. Hristos je bio taj koji je govorio svom narodu preko proroka.“ („It was the Son of God that gave to our fathers the promise of redemption. It was He who revealed Himself to the patriarchs. Adam, Noah, Abraham, Isaac, Jacob, and Moses understood the gospel. They looked for salvation through man's Substitute and Surety. These holy men of old held communion with the Saviour who was to come to our world in human flesh; and some of them talked with Christ and heavenly angels face to face Christ was not only the leader of the Hebrews in the wilderness--the Angel in whom was the name of Jehovah, and who, veiled in the

cloudy pillar, went before the host--but it was He who gave the law to Israel. Amid the awful glory of Sinai, Christ declared in the hearing of all the people the ten precepts of His Father's law. It was He who gave to Moses the law engraved upon the tables of stone. It was Christ that spoke to His people through the prophets.“ **PP 366)**

„Izraelci su neprekidno gubili iz vida činjenicu da su bili pod božanskim vođstvom. Zaboravili su da je Anđeo Saveza bio njihov nevidljivi vođa, da je, obavijena stupom od oblaka, Hristova prisutnost išla pred njima te da je Mojsije sve upute primao od Njega.“ („The Israelites were continually losing sight of the fact that they were under divine guidance. They forgot that the Angel of the covenant was their invisible leader, that, veiled by the cloudy pillar, the presence of Christ went before them, and that from Him Moses received all his directions. **PP 395)**

„Hristos je bio taj koji je silom svoje riječi činio da Izraelu poteče živa voda. „Pili su, naime, iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta stijena bijaše Hristos 1 Kor 10,4.“ („It was Christ, by the power of His word, that caused the refreshing stream to flow for Israel. "They drank of that spiritual Rock that followed them: and that Rock was Christ. 1 Corinthians 10:4.“ **PP 411)**

Ovi citati iz knjige Patrijarsi i proroci jasno pokazuju da je Elena Vajt verovala da je Isus Hristos bio onaj koji se otkrio Patrijarsima, kao u slučaju Avrama, Jakova ili Mojsija, te da je Hristos bio prisutan u vreme izlaska iz Egipta i tokom putovanja Izraelskog naroda kroz pustinju. Pa ipak, iako ga ona naziva „**Anđeo zaveta**“ i prepoznaje Njegovu glavnu ulogu u vođenju Izraelskog naroda, Elena Vajt u knjizi Patrijarsi i proroci ne pripisuje direktno Hristu ime Jahve. Svakako, u najznačajnijem tekstu gde se Bog otkriva Mojsiju kao **Jahve – „Ja sam koji jesam“**, iako prepoznaje da se Hristos Javio Mojsiju, ona ga još uvek naziva „**Anđeo zaveta**“. Na Sinaju je pak to „**Anđeo u kome je bilo ime Jahvea.**“ Mora se ipak zapaziti da ona tim izrazom u nikojem slučaju ne govori da je Isus Hristos anđeo, nego samo koristi izraz koji se u određenim tekstovima Starog Zaveta koristi za Isusa Hrista.

Čak šta više, kada Elena Vajt u knjizi Patrijarsi i proroci govori o Gospodu (Jahve), ona isključivo misli na Boga Oca, pridodajući najveće attribute božanstva koji su uglavnom rani adventistički osnivači pridavali isključivo Bogu Ocu:

“Jehova, večni, samopostojeći, nestvoreni, koji je sam izvor svega i koji održava sve, je jedini kome pripada najveće poštovanje i obožavanje.” („Jehovah, the eternal, self-existent, uncreated One, Himself the Source and Sustainer of all, is alone entitled to supreme reverence and worship.“ **PP 305)**

Ovo je jedna od najboljih definicija imena Jahve koje daje Elena Vajt. Jahve je onaj koji poseduje večnost, samopostojeći je, nestvoren je, izvor je svega postojećega i održavaoca svega. Njemu jedinome pripada najveće poštovanje i obožavanje. Takvi se kvaliteti izraženi kroz ime Jahve ne mogu steći. To je neko ko je oduvek bio Jahve jer samo ime to znači.

Ono što je bilo pravo revolucionarno otkrivenje za adventiste sa kraja 19. veka, prema komentarima vodećeg adventističkog teologa sa početka 20. veka Andreason-a, je kada je Elena Vajt počela da ovu definiciju Gospoda (Jahve) Boga, koja se do tada isključivo primenjivala na Boga Oca, primenjuje na Isusa

Hrista. Najznačajnija knjiga koja iz tog doba kao i najpotpunije otkrivenje Isusa Hrista koje je Elena Vajt napisala je knjiga Čeznja vekova štampana 1898. godine. U toj knjizi, za razliku od knjige Patrijarsi i Proroci, Elena Vajt nedvosmisleno povezuje ime Gospoda (Jahve) iz Staroga Zaveta sa Isusom Hristom, isto tako kao što je to sam Isus Hristos izjavljivao. Ovde ćemo navesti nekoliko citata iz Čeznje vekova kao i iz nekih drugih članaka, koji su doveli do novog shvatanja adventističke crkve o potpunom Hristovom Božanstvu, kao i o tome da je Hristos bio Jahve iz Starog zaveta:

“Hristos je bio taj koji je iz grma na brdu Horiv progovorio Mojsiju govoreći: ‘JA SAM ONAJ KOJI JESTE... tako ćeš kazati sinovima Izrailjevim: koji JEST, on me posla k vama.’ 2. Mojsijeva 3:14 Bio je to zalog Izrailjevog oslobođenja. Kad je došao ‘kao drugi ljudi’, On se predstavio kao JA SAM. Dete iz Vitlejema, krotki i ponizni Spasitelj, Bog je koji se ‘javi u telu’. 1. Timotiju 3:16.” (“It was Christ who from the bush on Mount Horeb spoke to Moses saying, ‘I AM THAT I AM . . Thus shalt thou say unto the children of Israel, I AM hath sent me unto you. Ex. 3:14. This was the pledge of Israel’s deliverance. So when He came ‘in the likeness of men,’ He declared Himself the I AM, the Child of Bethlehem, the meek and lowly Saviour, God ‘manifest in the flesh.’ 1 Tim 3:16.” **DA 24**)

“On [Hristos] je bio Onaj koji se objavio Mojsiju: JA SAM. To je bio Onaj koji je u stubu od oblaka i ognja bio vođa Izrailju.” (“It was He who declared Himself to Moses as the I AM. It was He who in the pillar of cloud and of fire had been the guide of Israel. ” **DA 52**)

“S ozbiljnom dostojanstvenošću Isus je odgovorio: ‘Zaista, zaista vam kažem: JA SAM pre nego se Avram rodio.’ Veliki skup se utišao. Ovaj galilejski Učitelj tvrdio je da je Božje ime, dato Mojsiju da izrazi pojam večnog prisustva, Njegovo ime. On se proglasio Onim koji večno postoji, koji je bio obećan Izrailju, “kojemu su izlasci od početka, od večnih vremena”. (Mihej 5,2) (“With solemn dignity Jesus answered, "Verily, verily, I say unto you, Before Abraham was, I AM." Silence fell upon the vast assembly. The name of God, given to Moses to express the idea of the eternal presence, had been claimed as His own by this Galilean Rabbi. He had announced Himself to be the self-existent One, He who had been promised to Israel, "whose goings forth have been from of old, from the days of eternity." Micah 5:2, margin. **DA 469**)

“Jehova (Jahve) je ime dato Hristu” ("Jehovah is the name given to Christ."--**The Signs of the Times, May 3, 1899, p. 2**)

Ovde možemo postaviti pitanje da li je činjenica da je Elena Vajt rekla da je Jahve ime koje je dato Hristu podrazumevalo da svi oni Božanski atributi koje to ime nosi, a koje se u adventističkim počecima primenjivalo na Boga Oca, isto tako primenjuju na Isusa Hrista. Šta to podrazumeva da je „**Jahve ime dato Hristu**“? Da li je to nešto što je Hristos stekao ili je to suština onoga što je On oduvek bio?

Kroz ranije razmatranje ovog imena Jahve, zaključili smo da samo ime podrazumeva nekoga ko je postojao oduvek jer je to značenje samog imena Jahve. Neko je Jahve oduvek, kao što to ime i znači, ili nije Jahve uopšte. Ako se Isus naziva Jahve, onda on nosi to ime zato što je oduvek bio Jahve. Nije postojalo vremena kada Hristos nije bio Jahve, niti je postojalo vremena kada Hristos Jahve nije

postojao. Da li je ona samim nazivom Isusa Jahveom, shvatala da svi atributi koji se pripisuju Bogu Ocu kao Jahvi, isto tako pripadaju i Isusu Hristu?

Ako se prisetimo njene definicije imena Jahve iz knjige Patrijarsi i proroci, koji se odnosi na Boga uopšteno a ne specifično na Hrista, ona je rekla da je **“Jehove, večni, samopostojeći, nestvoreni, koji je sam izvor svega i koji održava sve”** i koji **„je jedini kome pripada najveće poštovanje i obožavanje.”** Da li je ona ikada ovako nešto rekla za Isusa Hrista? Odgovore ćemo naći u sledećim citatima koji nedvosmisleno pripisuju Isusu Hristu sve attribute koje podrazumeva ime Jahve, uključujući večnost, samopostojanje, izvor života i titulu tvorca svega:

"On [Hristos] je bio jednak Bogu, beskrajan i svemoguć. On je bio iznad svih nesavršenih zahteva. On sam je bio zakon u karakteru. O najvišim anđelima se ne bi moglo reći da nikada nisu nosili jaram. Svi anđeli nose jaram zavisnosti, jaram pokornosti... Nijedan od anđela ne može da postane zamenik za ljudski rod, jer imaju život od Boga i oni ga ne bi mogli da predaju. O samom Hristu ljudska familija zavisi za svoju egzistenciju. On je večan, samopostojeći Sin, na kome nije bilo jarma... On je mogao da kaže ono što najveći anđeo nije mogao da kaže - 'Imam vlast nad svojim životom. Vlast imam položiti ga i vlast imam uzeti ga opet.' ("He [Christ] was equal with God, infinite and omnipotent. He was above all finite requirements. He was Himself the law in character. Of the highest angels it could not be said that they had never borne a yoke. The angels all bear the yoke of dependence, the yoke of obedience . . . Not one of the angels could become a substitute and surety for the human race, for their life is God's; they could not surrender it. On Christ alone the human family depended for their existence. He is the eternal, self-existent Son, on whom no yoke had come . . . He could say that which not the highest angel could say—"I have power over My own life. I have power to lay it down, and I have power to take it again." 12 Manuscript Releases, 395. Manuscript 101, 1897)

"Avram je video utelovljenog Spasitelja i obradovao se... 'Pre nego što je bio Avram, Ja sam.' Hristos je oduvek postojeći, samopostojeći Božji Sin... Govoreći o svojoj pre-egzistenciji, Hristos se u mislima vraća kroz beskonačne vekove. On nas uverava da nikad nije postojalo vreme kad On nije bio u bliskoj zajednici sa večnim Bogom. On, čiji su glas Jevreji slušali, bio je s Bogom kao Onaj koji je podignut s Njim." ("Abraham saw the incarnate Saviour, and rejoiced... 'Before Abraham was, I am.' Christ is the pre-existent, self-existent Son of God.... In speaking of his pre-existence, Christ carries the mind back through dateless ages. He assures us that there never was a time when He was not in close fellowship with the eternal God. He to whose voice the Jews were then listening had been with God as one brought up with Him." -- Signs of the Times, Aug. 29, 1900.)

"Isus je izjavio: 'Ja sam Vaskrsenje i Život.' U Hristu je iskonski, nepozajmljeni, nestečen život. 'Ko ima Sina Božjega ima život.' Hristovo božanstvo je vernikovo čvrsto obećanje o večnom životu." (Jesus declared, "I am the resurrection, and the life." In Christ is life, original, unborrowed, underived. "He that hath the Son hath life." The divinity of Christ is the believer's assurance of eternal life. - The Desire of Ages, p. 530, 1898)

“Hristos je bio Bog, ali se nije pojavio kao Bog. On je prikrio dokaze božanstva koji su zahtevali poštovanje anđela i koji su izazivali obožavanja Božjeg univerzuma. Ponizio je sam sebe uzevši obličje sluga, postavši kao i drugi ljudi i na oči naše se kao čovek. Nas radi je osiromašio, da se Njegovijem siromaštvom obogatimo.” (“Christ was God, but He did not appear as God. He veiled the tokens of divinity, which had commanded the homage of angels and called forth the adoration of the universe of God. He made Himself of no reputation, took upon Himself the form of a servant, and was made in the likeness of sinful flesh. For our sakes He became poor, that we through His poverty might be made rich. ST, January 5, 1915 par. 6).

Vrlo su značajna objašnjenja koja Elena Vajt daje za ime Jahve ili „Ja sam“ koje je Hristos koristio za sebe. Ti citati definitivno potvrđuju da nema sumnje da je Elena Vajt potpuno razumela značenje tog imena i šta ono znače za pitanje Hristove prorode. Ona jasno kaže da s obzirom da je Hristos Jahve, „Ja sam“, to podrazumeva njegovu **„večnu prisutnost“ („eternal presence“)**:

„JA SAM podrazumeva večnu prisutnost; prošlost, sadašnjost i budućnost su jednaki za Boga. On vidi najudaljenije događaje iz prošle istorije i daleku budućnost sa jasnom vizijom, kao što mi vidimo stvari koje se svakodnevno događaju. Mi ne znamo šta je pred nama, a kada bi smo znali, to ne bi doprinelo našem večnom blagostanju. Bog nam daje priliku da iskazemo veru i poverenje u velikog JA SAM... Naš Spasitelj kaže: "Avraam, otac vaš, bio je rad da vidi dan moj; i vidje, i obradova se" (Jovan 8:56). Petnaest vekova pre nego što je Hristos ostavio Njegove Kraljevske odore, Njegovu kraljevsku krunu, i ostavio svoj položaj poštovanja u nebeskim sudovima, preuzeo čovečanstvo, i hodao kao čovek među sinovima ljudskim, Abraham je video Njegov dan i bilo mu je drago. "Tada mu rekoše Jevreji: još ti nema pedeset godina, i Avraama li si vidio? Isus im reče: Zaista, zaista, vam kažem, pre nego što Avraam beše, JA SAM" (stihovi 57,58)... („I AM means an eternal presence; the past, present, and future are alike with God. He sees the most remote events of past history and the far distant future with as clear a vision as we do those things which are transpiring daily. We know not what is before us, and if we did, it would not contribute to our eternal welfare. God gives us an opportunity to exercise faith and trust in the great I AM. . . . Our Saviour says, "Your father Abraham rejoiced to see my day: and he saw it, and was glad" (John 8:56). Fifteen hundred years before Christ laid off His royal robe, His kingly crown, and left His position of honor in the heavenly courts, assumed humanity, and walked a man among the children of men, Abraham saw His day, and was glad. "Then said the Jews unto him, Thou art not yet fifty years old, and hast thou seen Abraham? Jesus said unto them, Verily, verily, I say unto you, Before Abraham was, I am" (verses 57, 58). . . . TMK 12; 14MR 22-24)

Elen Vajt dalje nastavlja opis ovog imena i potvrđuje da je Hristos za sebe koristio **„veliko ime Boga“ („the great name of God“)** i da mi Hrista moramo služiti kao velikog **“JA SAM”**:

Hristos je koristio veliko ime Boga koje je dato Mojsiju da izrazi ideju večnog prisustva (vidi 2. Mojsijeva 3:14). Isaija je takođe video Hrista i njegove proročke riječi su bile pune značaja. On kaže: "Jer nam se rodi dijete, sin nam se dade, kojemu je vlast na ramenu, i ime će mu biti: divni, savjetnik, Bog silni, otac vječni, knez mirni" (Isaija 9: 6). Govoreći kroz njega, Gospod

kaže: "Jer sam ja Gospod, Bog tvoj, svetac Izrailjev, spasitelj tvoj... Ne boj se, jer ja sam s tobom... Ja sam, ja sam Gospod, i osim mene nema spasitelja... i vi ste mi svjedoci, veli Gospod, i ja sam Bog. Ja sam od prije nego dan posta,... Ja sam Gospod svetac vaš, stvoritelj Izrailjev, car vaš" (Isaija 43: 3-15)... Kada je Isus došao na naš svet, On je sebe proglasio, "Ja sam put i istina i život; niko neće doći k ocu do kroza me" (Jovan 14: 6)...

Gospoda se mora verovati i služiti mu kao velikog "JA SAM" i podrazumeva se da se moramo pouzdati u Njega. („Christ was using the great name of God that was given to Moses to express the idea of the eternal presence {See Exodus 3:14.} Isaiah also saw Christ, and his prophetic words are full of significance. He says, "For unto us a child is born, unto us a son is given: and the government shall be upon his shoulder: and his name shall be called Wonderful, Counsellor, The mighty God, The everlasting Father, The Prince of Peace" (Isaiah 9:6). Speaking through him, the Lord says, "I am the Lord thy God, the Holy One of Israel, thy Saviour. . . . Fear not: for I am with thee. . . . I, even I, am the Lord; and beside me there is no saviour. . . . Ye are my witnesses, saith the Lord, that I am God. Yea, before the day was I am he. . . . I am the Lord, your Holy One, the creator of Israel, your King" (Isaiah 43:3-15). . . . When Jesus came to our world, He proclaimed Himself, "I am the way, the truth, and the life: no man cometh unto the Father, but by me" (John 14:6). . . .

The Lord must be believed and served as the great "I AM," and we must trust implicitly in Him.“
TMK 12; 14MR 22-24)

U gornjem citatu ne samo da Elena Vajt kaže da je Hristos koristio veliko ime Boga, nego i citira Isaiju 43. glavu gde Jahve kaže da je on jedini Gospod (Jahve), Spasitelj i Car Izraela. On je Onaj koji je od večnosti. Ovaj starozavetni tekst je jedan od najznačajnijih objašnjenja o tome ko je Jahve, Jedini večni Bog. Obično taj tekst iz proroka Isaije koriste oni koji su protiv verovanja u potpuno Božanstvo Isusa Hrista i njime žele da pokažu kako je Bog Otac Jedini pravi Bog. Vidimo da Elena Vajt primenjuje taj tekst na Isusa Hrista i kaže da On sam izgovara te recči za sebe proroku Isaiji.

Prema Eleni Vajt, ovakve izjave Hrista koji je ovo „veliko Božje ime“ primenjivao na sebe, su dovele do strašnog besa među njegovim slušaocima:

„Fariseji su bili užasnuti ovom Hristovom izjavom "Pre nego što Avraam beše, JA SAM." Oni su bili izvan sebe od besa da je on mogao da izrazi takvo grozno bogohuljenje, tvrdeći da je JA SAM. Oni bi ga kamenovali tamo odmah, ali "ja sam" je zaslepio njihove oči da ne bi mogli da ga vide iako je izašao iz hrama i prošao posred njih.“ („The Pharisees were horrified at this declaration of Christ's, "Before Abraham was, I AM." They were beside themselves with rage that [He] should express such awful blasphemy, claiming to be the I AM. They would have stoned Him then and there, but the "I am" blinded their eyes that they should not see Him, although He went out of the temple, passing through their very midst..." 14MR 22)

Na kraju ćemo dodati još dva citata Elene Vajt gde ona kaže da ime „Ja sam“ koje je Hristos koristio za sebe, podrazumeva da Hristos ima **„beskonačnu prirodu“ („infinite nature“)** . Ovim izjavama Elena Vajt nedvosmisleno podržava ono što adventisti izražavaju kroz svoje verovanje da su Otac i Sin iste večnosti:

„Mojsiju je Jahve izjavio: "Ja sam onaj što jest" (2. Mojsijeva 3:14). Hristos je izjavio: " Pre nego što Avraam beše, ja sam" (Jovan 8:58). Ovom izjavom je otvorio izvore Njegove beskonačne prirode, pružajući, prema njegovim rečima, sigurnost oproštaja za grešnu rasu. On je Reč, i svestan je svoje moći da po želji može da podigne i položi svoj život da bi obezbedio spasenje onih koji su pali pod Sotoninim lažima i intrigama..." („To Moses, Jehovah declared, "I AM THAT I AM" (Exodus 3:14). Christ declared, "Before Abraham was, I am" (John 8:58). By this declaration He laid open the resources of His infinite nature, imparting in His words assurance of pardon for the guilty race. He is the Word, conscious of power that He can take up and lay down His life as He chooses [in order] to secure the salvation of those who have fallen under Satan's falsehoods and intrigues. . . . „UL 144)

„Hristos je izjavio: " Pre nego što Avraam beše, ja sam" (Jovan 8:58). Ovom izjavom je otvorio izvore Njegove beskonačne prirode, pružajući, prema njegovim rečima, sigurnost oproštaja za grešnu rasu. On je govorio sa sigurnošću da je sposoban da po želji podigne i položi svoj život da bi obezbedio spasenje onih koji su pali u Sotonu zamku." („Christ declared, "Before Abraham was, I am." By this declaration He laid open the resources of His infinite nature, imparting in His words assurance of peace and pardon for the guilty race. He spoke with the assurance that He was able to take up and lay down His life as He chose, to secure the salvation of those who have fallen into Satan's snare." ST, Oktobar 10, 1900. par. 5)

Uzimajući u obzir sve ono što je Elena Vajt rekla u ovim citatima o Hristovim atributima, nema sumnje da njeno shvatanje Isusa kao Gospoda (Jahve) iz Starog zaveta podrazumeva sve one Božanske attribute koje primenjujemo na Boga uopšte ili na Boga Oca posebno. Prema njenom shvatanju, Božanstvo Isusa Hrista je jedno te isto Božanstvo koje ima Bog Otac a i Sveti Duh. Hristos je isto tako **„Jehove, večni, samopostojeći, nestvoreni, koji je sam izvor svega i koji održava sve“** i koji **„je jedini kome pripada najveće poštovanje i obožavanje“**. To je definicija koju je Elena Vajt dala u knjizi Patrijarsi i proroci za Gospoda (Jahve) uopšteno a vidimo da je kasnije primenjuje za Isusa posebno. To je suština biblijskog monoteizma jer Hristos nije poseban Bog ili različiti Bog od Oca i Svetoga Duha. Postoji samo jedan Bog, i taj jedan Bog je Otac, Sin i Sveti Duh.

„Hristos, Reč, Jedinorodni od Boga, bio je jedno s večnim Ocem - jedno po prirodi, karakteru i namerama“ ("Christ the Word, the only begotten of God, was one with the eternal Father, - one in nature, in character, and in purpose" GC88 493). **„Hristove reči bile su pune dubokog značenja dok je govorio da su On i Otac od iste supstance, i da imaju iste attribute."** („The words of Christ were full of deep meaning as he put forth the claim that he and the Father were of one substance, possessing the same attributes. Signs of the Times 20th November 1893, 'The True Sheep Respond to the Voice of the Shepherd'")